

Kuinka tarjontalinjasta tuli ainoa linja?

Lauri Holappa

9.2.2015

Tarjontalinja ainoana linjana

- ”Nykyinen 8-9 prosentin työttömyys on painettava 5 prosenttiin, ja kaikkien työhön kykenevien osallistumista työelämään on vauhditettava. Tästä syystä meidän on lisättävä työvoiman tarjontaa”. – Alexander Stubb
- ”On kuitenkin niin, että työvoiman tarjonta luo työlle kysyntää. Mitä useampi suomalainen on valmis työhön, sitä enemmän työpaikkoja Suomessa on.” – Jyrki Katainen
- ”SDP on ryhtynyt ajamaan hyvinvointivaltion rakenneuudistuksia, markkinaehtoista työllisyyttä edistäviä kasvutoimia sekä työlinjaa, jossa pyritään lisätä työvoiman tarjontaa.” – Jutta Urpilainen
- ”Työvoiman tarjonnan kasvattaminen on se ensimmäinen suuri rakenneuudistus, jossa tarvitsee mennä eteenpäin”. – Erkki Liikanen

Mitä tarjontalinja käytännössä tarkoittaa? (1)

- (Työmarkkinoiden) rakenteellisista uudistuksista puhutaan julkisuudessa usein löysästi kunnolla selittämättä tai ymmärtämättä, mistä on kyse
- Taloustieteilijöiden keskuudessa tarjontalinja tarkoittaa yhtäältä työssäoloaikaa kasvattavia reformeja ja toisaalta “rakenteellista työttömyysastetta” alentavia reformeja
- Rakenteellisella työttömyysasteella tarkoitetaan taloustieteessä työttömyysastetta, jonka alittamisen jälkeen inflaatio lähtee kiihtymään

Mitä tarjontalinja käytännössä tarkoittaa? (2)

- Rakenteellisen työttömyysasteen alentaminen on mahdollista, jos palkansaajien reaalipalkkavaatimuksia saadaan alennettua
 - Työmarkkinareformien tavoitteena alentaa palkkavaateita
 - Tämä onnistuu esimerkiksi tiukentamalla sosiaali- ja työttömyysturvan ehtoja tai heikentämällä niiden tasoa

Tarjontalinjan teoreettiset ongelmat (1)

- Julkisuudessa tarjontalinjaa käsitellään poliittisesti neutraalina tosiasiana
 - Poliittisen eliitin tehtävänä vain esittää erilaisia keinoja annetun linjan toteuttamiseen
- Tosiasiassa tarjontalinja edellyttää kuitenkin kiistanalaisten ideologisten (teoreettisten) premissien hyväksymistä
 - Poliittisella eliitillä sekä useilla journalisteilla hatara käsitys tällaisten premissien olemassaolosta → tarjontalinjan luonnollistaminen

Tarjontalinjan teoreettiset ongelmat (2)

- Tarjontalinja perustuu oletukseen, jonka mukaan kokonaiskysynnällä ei ole pitkällä aikavälillä merkitystä
 - Perustuu paikkansapitämättömiin tasapainomekanismeihin, jotka kumottu jo 30-luvulla
- Tarjontalinja vähättelee niin sanotun hystereesin merkitystä
 - Lyhytaikainenkin työttömyys muuttuu nopeasti pitkäaikaistyöttömyydeksi → tuotantopotentiaali heikkenee
- Tarjontalinjan preferoiminen edellyttää myös sitä, että talouden “tuotantokuilu” on lähes olematon
 - Kaikki tunnetut tuotantokuilun mittaamisen tavat epäuskottavia

Todellinen työttömyysaste ja arviot teoreettisesta tasapainotasosta Suomessa 1965–2016 (NAWRU / AMECO)

